

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział I	
Zagadnienia podstawowe dotyczące wykładni przepisów	
prawa cywilnego materialnego i procesowego	17
1.1. Prawo cywilne materialne i formalne	17
1.2. Systematyka prawa cywilnego	22
1.3. Pojęcie wykładni przepisów	23
1.4. Przepis a norma prawna	25
1.5. Podmioty dokonujące wykładni	28
1.6. Norma prawna a prawo podmiotowe	34
1.7. Rodzaje przepisów	35
1.8. Klauzule generalne	41
1.9. Charakterystyka norm i przepisów prawa cywilnego materialnego	42
1.10. Charakterystyka norm i przepisów prawa cywilnego formalnego	43
1.12. Sposoby rozstrzygnięcia sporów cywilnoprawnych ..	45
Rozdział II	
Reguły wykładni przepisów prawa cywilnego materialnego	
i formalnego	50
2.1. Metody badawcze a wykładnia	50
2.2. Rodzaje wykładni	52
2.3. Wykładnia językowo-logiczna	55

2.4. Język prawniczy i język prawny. Reguły dotyczące wykładni językowej	68
2.5. Kolejność zastosowania reguł językowych	74
2.6. Krytyka umieszczenia w ramach wykładni językowej reguł odwołujących się do języka prawniczego	76
2.7. Wykładnia doktrynalno-sądowa	78
2.8. Wykładnia systemowa	80
2.9. Wykładnia funkcjonalna	82
2.10. Kolejność zastosowania wykładni	89
2.11. Fazy wykładni	93
2.12. Wykładnia literalna, rozszerzająca i zwężająca	95
2.13. Ocena prawidłowej wykładni	96
2.14. Kolizja wykładni	99
2.15. <i>Analogia legis</i>	105
2.16. <i>Analogia iuris</i>	114

Rozdział III

Reguły wykładni wywodzące się z prawa rzymskiego	116
---	------------

Rozdział IV

Zagadnienia szczegółowe dotyczące wykładni prawa cywilnego	127
4.1. Wykładnia przepisów a wykładnia oświadczeń woli	127
4.2. Wykładnia prawa cywilnego a jego tworzenie	131
4.3. Wykładnia prawa a zbieg norm	134
4.4. Wykładnia a odpowiednie stosowanie przepisów	136
4.5. Wykładnia prawa cywilnego a moralność	139
4.6. Wykładnia prawa obcego	142
4.7. Wykładnia prawa a uzasadnienie wyroku	144
4.8. Wykładnia przepisów a wykładnia wyroku	149
4.9. Wykładnia prawa a materiały interpretacyjne	150
4.10. Wykładnia autentyczna	152
4.11. Wykładnia statyczna oraz dynamiczna	153
4.12. Teoria wykładni obiektywnej i subiektywnej	154
4.13. Zakaz wykładni prawotwórczej	157

4.14. Wykładnia przepisów, na podstawie których może być wydany wyrok <i>ex nunc</i> lub <i>ex tunc</i>	159
4.15. Wykładnia przepisów a wskazówki dotyczące ich stosowania	160
4.16. Konieczność uwzględnienia prawa unijnego	161
4.17. Wykładnia prawa polskiego a prawo międzynarodowe	162
4.18. Wykładnia operatywna a wykładnia uniwersalna (derywacyjna)	163
4.19. Brak dowolności i swobody w dokonywaniu wykładni	174
4.20. Problem zgodności z prawem sprzecznych orzeczeń .	177
4.21. Wykładnia prawa a obowiązujące prawo	185
4.22. Wykładnia przepisu a jego stosowanie	188

Rozdział V

Rola Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego

w wykładni prawa	190
5.1. Podstawy konstytucyjne i ustawowe kognicji Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego	190
5.2. Pytania prawne kierowane do Sądu Najwyższego i Trybunału Konstytucyjnego	194
5.3. Orzeczenia interpretacyjne Trybunału Konstytucyjnego	196

Rozdział VI

Metody badania prawa	200
6.1. Metoda prawnodogmatyczna	200
6.2. Metoda prawnohistoryczna	201
6.3. Metoda prawnoporównawcza	205
6.4. Metoda empiryczno-aktowa	206
6.5. Metoda socjologiczna	207

Rozdział VII

Wykładnia przepisów prawa cywilnego materialnego	209
7.1. Konieczność uwzględnienia zasad prawa cywilnego materialnego	209

7.2. Przepisy, których wykładnia zakłada priorytet wykładni gramatycznej oraz konieczność uwzględnienia wykładni systemowej	212
7.3. Wykładnia przepisów obejmujących poszczególne instytucje prawa cywilnego	216
Rozdział VIII	
Wykładnia przepisów prawa cywilnego formalnego	227
8.1. Normy prawa procesowego	227
8.2. Konieczność rozróżnienia norm prawa materialnego oraz procesowego	230
8.3. Wykładnia cywilnego prawa procesowego	235
8.4. Zasady postępowania cywilnego	240
8.5. Uwagi dotyczące wykładni przepisów regulujących poszczególne postępowania	242
Wnioski	246
Bibliografia	253
Orzecznictwo	259